

FacNieuws 112

Tweewekelijkse nieuwsbrief van de faculteit Natuur- en Sterrenkunde

OPENING ACADEMISCH JAAR

Dinsdag 7 september 2004 worden alle medewerkers en studenten uitgenodigd voor de opening van het academisch jaar. Om 16.00 uur start deze bijeenkomst met een Italiaanse aperitivo. De decaan en de onderwijs-directeur zullen het jaar openen met een korte toespraak, gevolgd door een lid van het SONS-bestuur, die de facultaire docent van het jaar bekend zal maken. Hierna kan iedereen de borrel voortzetten in het bedrijfsrestaurant van het Minnaertgebouw.

HOGE ONDERSCHIEDINGEN VOOR PROF. DR. GERARD 'T HOOFT

Tijdens een rondreis door China heeft prof.dr. Gerard 't Hooft op 27 juli een 'Honorary doctor degree' ontvangen van de University of Science and Technology of China in Hefei. Drie dagen later, op 30 juli, ontving hij een 'Honorary professorship' van de Zhejiang University in Hangzhou.

Op dezelfde dag sprak hij bij de openingsceremonie van het Centre for Mathematics and Theoretical Physics, onderdeel van het Shanghai Institute for Advanced Studies in Shanghai.

De foto is gemaakt door mevr. Betteke 't Hooft-Schik, de echtgenote van de veelvoudige ere-doctor

PROF. MURRAY DEBYE PROFESSOR

Dit najaar is professor Christopher Murray de Debye professor. Hij verricht wetenschappelijk werk bij de Research Division van het IBM Watson

Research Center in Yorktown Heights NY, USA en is manager van het Nanoscale Materials and Devices Department. Als Debye professor houdt hij een serie lezingen onder de titel *Designing nanoscale materials*.

De elf lezingen zijn verspreid over zes data die afzonderlijk in FacNieuws onder AGENDA zullen worden gepubliceerd.

TOEKENNING HIGH POTENTIAL SUBSIDIES

Eind juni heeft het College van Bestuur van de UU bekendgemaakt in het kader van het High Potentials Programma subsidies toe te kennen aan dr.ir. M. Dijkstra, dr. R. van Roij en dr. A. Imhof voor hun projectvoorstel 'Colloidal molecules: synthesis, observation, prediction, and simulation of new building blocks for soft matter', voorts aan dr. R. van Ee (Physics of man, N&S) en dr. R. van Wezel (Biologie) voor het projectvoorstel 'Neural mechanisms of voluntarily controlled conscious perception'. Het projectvoorstel van dr. S. te Pas en dr. S.C. Pont met het projectvoorstel 'Visual perception of shape, material and light: an integral approach' ontvangt een flinke aanmoedigingssubsidie.

Het programma 'High Potentials' is gestart om jong, veelbelovend talent aan de UU in samenwerkingsverbanden vijf jaar de ruimte te geven voor de ontwikkeling van nieuwe onderzoeklijnen. Het programma voorziet in de toekenning van vijf tot tien projecten in 2004, waarvoor het College in de beleidsruimte maximaal 2,5 miljoen euro per jaar heeft gereserveerd.

WEER PRINCETONPLEIN-ONDERZOEK IN NATURE

In het augustusnummer van *Nature* (*Nature* 430, 05 August 2004) staat onderzoek vermeld, waarbij zowel wetenschappers uit het Debye Instituut als uit het IMAU betrokken zijn. Het gaat in het eerste geval om de bijdrage van Daniël Vanmaekelbergh (Condensed Matter and Interfaces) aan een artikel waarin wordt beschreven hoe spontane emissie van fotonen in bepaalde kristallen onder controle kan worden gebracht, belangrijk voor het gebruik van lasers en LED's ('Controlling the dynamics of spontaneous emission from quantum dots by photonic crystals'). Het tweede betreft Will de Ruijter (Physical Oceanography) die betrok-

ken is bij het onderzoek, dat heeft geleid tot het artikel 'Vigorous exchange between the Indian and Atlantic oceans at the end of the past five glacial periods'. Hierin wordt aangetoond dat er een verband is tussen belangrijke klimaatveranderingen (ijstijden) en de manier waarop er warmte en zout wordt uitgewisseld tussen de Indische en Atlantische oceanen. Meer informatie is te vinden in *Nature* van 5 augustus 2004, on-line beschikbaar via:

www.nature.com

BESTE POSTERPRIJS BIJ IMAU

Van 25 tot 31 juli is in Bremen een internationale conferentie van het Scientific Committee for Antarctic Research (SCAR) gehouden. Daarbij heeft de poster van drs. Willem Jan van de Berg (IMAU), getiteld 'Characteristics of the Antarctic surface mass balance from a regional climate model', de prijs voor de beste poster gewonnen. Er waren ongeveer 400 posters, die door de meer dan 1000 deelnemers werden gepresenteerd.

De foto is ontleend aan de website van IMAU

AWARD VOOR PROF. DE WIJN

Prof. Harold de Wijn, emeritus hoogleraar Natuurkunde van de vaste stof, heeft in St. Petersburg de PHONONS Award ontvangen.

Deze prijs wordt elke drie jaar toegekend tijdens de 'International Conference on Phonon Scattering in Condensed Matter (PHONONS)' als eerbewijs aan wetenschappers voor 'outstanding contributions to the field of phonon physics'.

Voor meer informatie zie:

www.phys.uu.nl/~dewijn/PHONONS.html

VERVOLGERKENNING LOTN

De Erkenningscommissie Onderzoekscholen (ECOS) heeft deze zomer besloten de aanvraag van de Lan-

delijke Onderzoeksschool Theoretische Natuurkunde voor hererkenning als onderzoeksschool te honoreren. Erkenning van een onderzoeksschool geldt voor zes jaar.

UTRECHTSE COLLOÏDEN IN *PHYSICAL REVIEW LETTERS*

De afgelopen twee weken verschenen in het vakblad *Physical Review Letters* twee artikelen over bijzondere verschijnselen in colloïdale systemen, geschreven door de Utrechtse onderzoeker dr. Marjolein Dijkstra (Debye Instituut). Een artikel schreef zij in samenwerking met dr. Matthias Schmidt (Debye Instituut) en prof.dr. Jean-Pierre Hansen (gasthoogleraar ITF).

Een colloïdaal systeem is in essentie een oplossing van deeltjes, zwevend in een oplosmiddel. Het drietal deed modelberekeningen aan en computersimulaties van dergelijke systemen en kwam daarbij tot opmerkelijke resultaten. De colloïden blijken zich onder bepaalde omstandigheden spontaan in nette patronen te rangschikken.

Deze effecten zijn overigens (voor zover bekend) nog nooit in een experiment waargenomen. Meer is te lezen op de website van FOM:

www.fom.nl

TWEE BERICHTEN VAN P&O

1 - BEGRIP RELATIEPARTNER

Tot voor kort kon een medewerker met een 'verklaring omtrent samenlevingsvorm' bij de afdeling P&O aangeven of hij of zij een relatiepartner heeft t.b.v. diverse rechtspositionele regelingen van de UU.

In de CAO Nederlandse Universiteiten (art. 1.3.4) is vastgelegd wie als 'partner' wordt aangemerkt en pas nu blijkt dat dit betekent, dat de UU regeling 'inzake de erkenning van andere relatievormen dan het huwelijk bij de toepassing van rechtspositieregelingen' (langer dan zes maanden samenwonend met een partner) hiermee is komen te vervallen. In de CAO wordt nl. alleen nog maar over een officieel geregistreerd of notarieel vastgelegd partnerschap gesproken. Verontschuldiging aan diegenen, die recentelijk nog een formulier voor de UU-regeling hebben moeten invullen, gaan hierbij.

2 - PENSIOEN EN SPAARBRIEF

Tot december van dit jaar kunnen medewerkers van de faculteit een Pensioen- en Spaarbrief krijgen van het ABP met daarin een overzicht van het ouderdoms-, nabestaanden- en arbeidsongeschiktheidspensioen en de FPU-aanspraken. Indien daarover meer complexe vragen rijzen, kan een afspraak gemaakt worden voor een individueel spreekuur dat verzorgd wordt door het ABP. Voor informatie over de spreekuren en het aanvragen van een aanmeldformulier: afdeling P&O van de faculteit, tel. 3034.

INTRODUCTIEDAGEN MASTER- STUDENTEN

De algemene introductie voor de masters van de Universiteit Utrecht start op **donderdag 2 september**. Het introductieprogramma van het Julius Instituut begint op donderdag 3 september a.s. Er zijn 15 buitenlandse en 25 Nederlandse masters toegelaten.

Het volledige introductieprogramma kunt u vinden op de website:

www1.phys.uu.nl/masters/news/

OPENING JUNIOR COLLEGE

Op 24 augustus jongstleden is door staatssecretaris Rutte de feestelijke opening verricht van het Junior College Utrecht. Het JCU is een uniek samenwerkingsproject tussen 12 VWO scholen in de regio, het bedrijfsleven en de UU dat voorziet in een tweejarig onderwijsprogramma voor enthousiaste leerlingen met bètatalent uit vijf en zes VWO. In het schooljaar 2004-2005 volgen 25 scholieren de bètavakken aan het Junior College. Voor meer informatie zie:

www.jcu.uu.nl

HOT-WIRE CVD EEN SUCCES

Vorige week vond in Utrecht de derde internationale conferentie plaats over Hot-Wire, een nieuwe coatingtechniek. Het evenement werd georganiseerd door prof.dr. Ruud Schropp en zijn medewerkers van het Debye Instituut. De conferentie, die werd bezocht door zo'n 160 wetenschappers uit 31 landen, was een groot succes. Een uitgebreid verslag is te vinden in de uitstekende nieuwsbrieven op de website van de conferentie: www.hwcvd.nl

>>> A G E N D A <<<

PROMOTIES

De promoties van de faculteit Natuur- en Sterrenkunde vinden plaats in het Academiegebouw van de Universiteit Utrecht, Domplein 29

maandag 6 september 2004

drs. D.A. Mazurenko
Ultrafast optical switching in three-dimensional photonic crystals
promotor: prof.dr. J.I. Dijkhuis
aanvang: 14:30

maandag 13 september 2004

drs. D. van Oosten
Quantum gases in optical lattices: the atomic Mott insulator
promotoren: prof.dr.ir. H.T.C. Stoof en prof.dr. P. van der Straten
aanvang: 10:30

COLLOQUIA, SYMPOSIA, E.D.

dinsdag 31 augustus 2004

Faculteit Scheikunde
Opening Academisch Jaar door drs. Rick Harwig (executive vice president van Philips Research): *Long term objectives in innovation*
aanvang: 16:00, Groene Zaal, Wentgebouw, Sorbonnelaan 16

Medewerkers van de faculteit N&S zijn van harte welkom!

dinsdag 7 september 2004

Opening academisch jaar
aanvang: 16:00
restaurant Minnaertgebouw
(zie ook bericht elders in deze FacNieuws)

woensdag 8 september 2004

Colloquium Inst. Theoretische Fysica
dr. F. Englert (l'Université Libre de Bruxelles): *Broken symmetries and the unification paradigm*
aanvang: 16:00 (thee/koffie 15:45)
BBL 105B. Na afloop is er een drankje in MG 403 / 405

woensdag 8 september 2004

Debye Instituut
Eerste twee van een serie van elf lezingen van de Debye professor 2004 dr. Christopher Murray.

1 - *Why smaller, really is different; a survey of finite size effects in nanomaterials*

2 - *General routes to nanoparticle production*

aanvang: 10:00, BBL 106

Zie: www.debye.uu.nl onder 'News'

vrijdag 10 september 2004

Spinoza Seminarium
dr. F. Englert (ULB, België): *KAC-Moody invariant formulation of gravity and M-theories*
aanvang: 11:15, MG 401

woensdag 15 september 2004

Debye Instituut
Derde en vierde lezing van Debye-professor Murray
aanvang: 10.00, BBL 106

donderdag 16 september 2004

Faculty Club Lezing
dr. Marco de Baar (alumnus UU, N&S) en dr. Marc Beurskens (alumnus TUE), allebei verbonden aan het FOM Instituut voor Plasmafysica, Rijnhuizen: *Kernfusie: een optie voor de toekomst!*

aanvang: 18:00 (tot ± 19:15 in de Kanunnikenzaal, Achter de Dom 7
Na afloop van de lezing wordt de mogelijkheid geboden een tweegangdiner te nuttigen; vanwege de te verwachten belangstelling kan deelname aan de lezing (en eventueel ook het diner) gemeld worden via:
e-mail: n.vanhaaren@helios.uu.nl
en telefonisch 030 – 253 9911

FACNIEUWS

Voor FacNieuws 112 en een overzicht van alle nummers zie:

<http://www1.phys.uu.nl/facnieuws/>

Redactie van FacNieuws

Evert Landré BBL 160a tel. 5322
Saskia Meesters BBL 152 tel. 3047
Peter Mertens BBL 155 tel. 2725
Roelof Ruules BBL 011e tel. 9089

e-mail: facnieuws@phys.uu.nl

**VOLGENDE FacNieuws:
FacNieuws 113 verschijnt op
dinsdag 14 september 2004**

**DEAD LINE FacNieuws 113:
vrijdag 10 september 2004**